

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie október 2015

II. senát

Nálezy:

spisová značka	II. ÚS 143/2015
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	3. septembra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu, ktorým krajský súd ako súd odvolací potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorým zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu – výkonného výboru uvedeného v zápisnici č. 3/2007 zo 14. decembra 2007.</p> <p>Sťažovateľ tvrdí, že zásielku, obsahom ktorej malo byť rozhodnutie o tom, že sa dopustil disciplinárneho previnenia, za čo mu bol uložený trest zákazu činnosti na päť rokov, on osobne nikdy neprevzal, a súčasne tvrdí, že na doručení predloženej Slovenskou poštou, a. s., súdu, ktorý vo veci rozhodol, ako dôkaz o doručení nie je jeho podpis. S týmto tvrdením sťažovateľa sa podľa jeho názoru všeobecné súdy konajúce v jeho veci nikdy presvedčivým spôsobom nevysporiadali, a preto namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Podľa názoru ústavného súdu sa rozhodnutie výkonného výboru žalovaného o disciplinárnom previnení sťažovateľa a o uložení mu za toto disciplinárne previnenie trestu bez ohľadu na jeho právnu formu (či bolo obsahom samostatného individuálneho rozhodnutia, alebo obsahom zápisnice výkonného výboru žalovaného schválenej jeho relevantným uznesením) považuje za individuálny správny akt (rozhodovalo sa o právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch sťažovateľa, čo zakladá jeho postavenie ako účastníka tohto konania vzhľadom na charakter rozhodnutia a najmä jeho právne dôsledky).</p> <p>Na rozhodnutie treba aplikovať všetky procesné pravidlá vzťahujúce sa na meritórne rozhodnutia, ktorými sa rozhoduje o právach a povinnostiach účastníka konania vrátane jeho doručovania. Výkonný výbor žalovaného sťažovateľovi doručoval rozhodnutie/zápisnicu ako RR zásielku, a napriek sporom o jej doručení sťažovateľovi, ktorú vzhľadom na jeho obsah bolo potrebné doručovať do jeho vlastných rúk, uspokojil sa s formálnym vyhodnotením „pravosti“ podpisu sťažovateľa, argumentujúc, že podpis každého sa s uplynutím času mení/vyvíja. Pričom moment doručenia rozhodnutia sťažovateľovi bol kľúčový pre počítanie času z hľadiska dodržania lehoty na podanie</p>

	<p>žaloby príslušnému všeobecnému súdu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia, t. j. domáhania sa súdneho prieskumu.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu krajský súd v napadnutom uznesení síce odôvodnil, na základe ktorých skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania (pôvodného i nového vykonaného okresným súdom) rozhodol, avšak vzhľadom na to, že doručenie zásielky sťažovateľovi bolo kľúčovým a v zásade jediným dôkazom (limitujúcim prístup sťažovateľa k súdnej ochrane), bolo odôvodnenie napadnutého rozhodnutia formálne a po obsahovej stránke nepresvedčivé. Za týchto okolností ústavný súd hodnotí nevykonanie dôkazu navrhnutého sťažovateľom ako postup, ktorý nie je ústavne akceptovateľný, a preto vyslovil, že krajský súd napadnutým rozhodnutím porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením čl. 48 ods. 2 ústavy, v rámci ktorého sťažovateľ argumentuje tým, že krajský súd nenariadil „pojednávania, a tým mi neumožnil navrhnuť, aby v rámci dokazovania sa zisťovalo, či poštová doručovateľka si plnila alebo neplnila povinnosti...“, uvádza, že túto argumentáciu nepovažuje za dostatočnú na to, aby rozhodol o porušení tohto základného práva sťažovateľa, a preto tejto časti sťažnosti nevyhovel.</p> <p>Čo sa týka namietaného porušenia čl. 47 ods. 3 ústavy, ústavný súd poukazuje na to, že v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhoduje len o namietanom porušení tých práv, ktoré boli premietnuté do návrhu na rozhodnutie (petitu). V danom prípade sa namietané porušenie čl. 47 ods. 3 ústavy do návrhu na rozhodnutie ústavného súdu nepremietlo, a preto ústavný súd aj tejto časti sťažnosti nevyhovel.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľovi ústavný súd priznal právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 21/96, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 50/01, IV. ÚS 552/2013, IV. ÚS 341/2010, II. ÚS 413/09, I. ÚS 75/96, I. ÚS 153/03, IV. ÚS 178/2012, II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04, IV. ÚS 178/2012,</p> <p>ESEP: Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288, Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. 1. 1999, A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003.</p>

<p> spisová značka</p>	<p> II. ÚS 285/2015</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>3. septembra 2015</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka vystupuje ako žalobkyňa v konaní vedenom okresným súdom o zaplatenie sumy 207 267,05 € proti žalovaným. Zákonnou sudkyňou na okresnom súde je JUDr. M. K.</p> <p>Sťažovateľka doručila okresnému súdu výzvu na vstup F. J. ako vedľajšieho účastníka do konania. Tento je vlastníkom obchodného podielu sťažovateľky a má byť vedľajším účastníkom z viacerých hmotnoprávných dôvodov uvedených vo výzve. Okresný súd a rovnako aj žalovaní sa s tým stotožnili. Vedľajší účastník výzvu akceptoval a vstúpil do konania na strane sťažovateľky. Vedľajší účastník 9. júna 2014 poveril svojím právnym</p>

	<p>zastupovaním v konaní advokátsku kanceláriu. Dr. J. požiadal pre nedostatok času na prípravu o odročenie pojednávania, ktoré sa konalo 10. júna 2014. V tento deň sa dr. J. súčasne dozvedel, že vec súdi jeho bývalá manželka. Vedľajší účastník pri výbere svojho právneho zástupcu o uvedenej skutočnosti nevedel, keďže sudkyňa si po rozvoze zmenila priezvisko a nebolo tak možné bez ďalších informácií identifikovať ich rodinný vzťah. Následne sudkyňa napriek žiadosti o odročenie pojednávania 10. júna 2014 pojednávala.</p> <p>Sťažovateľka 24. júna 2014 podala námietku zaujatosti proti sudkyňi. Dôvodom námietky bola existencia predchádzajúceho manželského vzťahu medzi sudkyňou a dr. J., teda osobného vzťahu presahujúceho bežný rámec profesionálneho vzťahu sudcu a advokáta. Námietku zaujatosti podal aj dr. J. Sudkyňa sa k námietke vyjadrila 3. júla 2014. Uviedla, že sa necíti zaujatá. Krajský súd vyslovil, že sudkyňa nie je vylúčená z prerokovávaní a rozhodovania vecí.</p> <p>Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu predovšetkým za nepreskúmateľné. Krajský súd podľa sťažovateľky neodôvodnil ani to, prečo sa odklonil od stabilizovanej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej je neprípustné, aby v jednom konaní vystupovali bývalí manželia v postavení sudca a právny zástupca, resp. účastník konania. Ďalej krajský súd podľa názoru sťažovateľky ani čiastočne nevysvetlil, prečo považuje vzťahy medzi dr. J. a sudkyňou za neutrálne, a to s prihliadnutím na trestné konanie vyplývajúce z ich spoločných osobných vzťahov.</p> <p>Podľa sťažovateľky sudkyňu nemožno považovať za nezaujatú a nestrannú vzhľadom na preukázaný negatívny porozvodový vzťah medzi ňou a dr. J. ako právnym zástupcom vedľajšieho účastníka. O kvalite tohto vzťahu svedčí skutočnosť, že sudkyňa podala na dr. J. trestné oznámenie.</p> <p>Krajský súd aj žalovaní sú presvedčení, že uznesenie krajského súdu vrátane jeho odôvodnenia obstoje. Kým podľa krajského súdu bývalý manželský vzťah sudkyne a právneho zástupcu účastníka konania a z neho prameniace nedorozumenia nemôžu bez ďalšieho ohroziť nestrannosť sudkyne, žalovaní akcentujú názor, podľa ktorého sťažovateľka nebola aktívne legitimovaná námietku zaujatosti sudkyne podať, keďže sa táto opiera o jej vzťah k právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Podstatou námietky zaujatosti podanej sťažovateľkou a doručenej okresnému súdu 24. júna 2014 je existencia predchádzajúceho manželského vzťahu medzi sudkyňou a právnym zástupcom vedľajšieho účastníka, následne ich rozvod a z neho vyplývajúce negatívne emócie. Námietku zaujatosti podal aj dr. J. v zastúpení vedľajšieho účastníka (okresnému súdu bola doručená 25. júna 2014), ktorý uviedol, že so sudkyňou majú spoločnú dcéru a sú medzi nimi mimoriadne negatívne vzťahy, keďže sudkyňa podala naňho trestné oznámenie, a to len niekoľko týždňov pred pojednávaním konaným 10. júna 2014. Sudkyňa vo vyjadrení k podaným námietkam zaujatosti z 3. júla 2014 uviedla, že sa necíti zaujatá a nemá žiadny vzťah k prerokovanej veci, účastníkom konania a ani k právnym zástupcom. Bola manželkou dr. J., manželstvo bolo rozvedené v roku 2010, neudržiava s dr. J. žiadny kontakt a nemá k nemu žiadny vzťah. Keďže dr. J. dobrovoľne neplnil súdom určenú vyživovaciu povinnosť na maloletú dcéru, oznámila túto skutočnosť orgánom činným v trestnom konaní.</p> <p>Ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 815/2014-36 z 1. apríla 2015 vyslovil porušenie základného práva vedľajšieho účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu s tým, že toto uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd vo svojom uznesení v podstate zaoberal iba hodnotením subjektívneho stanoviska sudkyne o tom, že sa necíti byť zaujatá. V tejto súvislosti dospel k záveru, podľa ktorého stanovisko sudkyne obstoje, pretože, vychádzajúc z argumentácie podaných námietok zaujatosti, nemožno bez ďalšieho (bez preukázania aktívneho alebo pasívneho negatívneho postoja sudkyne k dr. J.) dospieť k záveru, že sú dôvody na vylúčenie sudkyne z prerokovania a rozhodovania vecí.</p> <p>Z uvedeného možno vyvodit', že krajský súd opomenul vec posudzovať z objektívneho pohľadu. Nevzal dostatočne do úvahy, že sudca síce môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, na jeho pomer k veci, účastníkom konania, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Inými slovami, neprihliadal na tzv. teóriu zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale sa musí ako taký</p>

	<p>javiť aj objektívne v očiach účastníkov konania.</p> <p>Za najmarkantnejší objektívny príznak považuje ústavný súd nespornú (aj sudkyňou potvrdenú) skutočnosť, podľa ktorej sudkyňa, ktorej manželstvo s právnym zástupcom vedľajšieho účastníka bolo rozvedené, podala na právneho zástupcu vedľajšieho účastníka trestné oznámenie pre neplnenie vyživovacej povinnosti voči spoločnej maloletej dcére. Za takéhoto stavu sa sudkyňa podľa názoru ústavného súdu nemôže z objektívneho hľadiska javiť v očiach sťažovateľky ako nezaujatá a nestranná, a to tým viac, že vedľajší účastník, ktorého právne zastupuje bývalý manžel sudkyne, vystupuje v konaní na strane sťažovateľky ako žalobkyne.</p> <p>Na uvedených záveroch nič nemenia námietky uplatnené žalovanými. Ide najmä o ich názor, podľa ktorého sťažovateľka nie je vecne aktívne legitimovaná namietat' zaujatost' sudkyne z dôvodu jej vzťahu k právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka. Žalovaní vlastne tvrdia, že na základe použitého argumentu je na podanie námietky zaujatosti vecne aktívne legitimovaný vedľajší účastník.</p> <p>Uvedené stanovisko žalovaných nemožno akceptovať. Ako to už bolo konštatované, vedľajší účastník vstúpil do konania na strane sťažovateľky ako žalobkyne, a preto sťažovateľka a vedľajší účastník majú záujem na dosiahnutí rovnakého výsledku.</p> <p>Ďalšie námietky žalovaných (údajne oneskorene podaná námietka zaujatosti zo strany vedľajšieho účastníka, údajná vedomosť dr. J. v momente prevzatia zastupovania, že danú právnu veci rieši jeho bývalá manželka, otázka správnosti či nesprávnosti postupu dr. J., keď zastupovanie prevzal napriek skutočnosti, že vec súdi jeho bývalá manželka) nie sú z pohľadu rozhodovania krajského súdu o námietke zaujatosti podanej sťažovateľkou nijako relevantné, pretože sa týkajú námietky podanej vedľajším účastníkom.</p> <p>Vzhľadom na to, že citované uznesenie krajského súdu, ktorým tento rozhodol uno actu tak o námietke zaujatosti podanej sťažovateľkou, ako aj o námietke zaujatosti podanej vedľajším účastníkom, ústavný súd zrušil už nálezom č. k. II. ÚS 815/2014-36 z 1. apríla 2015 na základe sťažnosti podanej vedľajším účastníkom, nebolo možné vyhovieť sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľka domáhala zrušenia tohto uznesenia a vrátenia veci na ďalšie konanie.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že krajský súd svojim konaním a uznesením porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Sťažnosti v časti požadujúcej zrušenie uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie nevyhoveli.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, III. ÚS 24/05, IV. ÚS 38/09, I. ÚS 73/97, III. ÚS 16/00, IV. ÚS 38/09, III. ÚS 24/05, III. ÚS 198/09, IV. ÚS 38/09.</p> <p>ESLP: Delcourt v. Belgicko zo 17. 1. 1970, Piersack v. Belgicko z 21. 9. 1982, Padovani v. Taliansko z 26. 2. 1993</p>

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 156/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>10. septembra 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ podal okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhal povolenia obnovy konania v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 3 T 6/97, ktorá bola právoplatne skončená rozsudkom z 13. februára 1997, a trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 5 T 142/97, ktorá bola právoplatne skončená rozsudkom z 10. marca 1998. Okresný súd napadnutým uznesením z 3. septembra 2014 návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ</p>

	<p>sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že pri rozhodovaní o uznaní cudzieho rozhodnutia v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. Ntc 4/06 krajský súd nepostrehol, že v minulosti bol odsúdený na trest odňatia slobody v celkovej dĺžke 15 rokov so započítaním dvoch rokov väzby. V trestných veciach vedených okresným súdom pod sp. zn. 3 T 6/97 a sp. zn. 5 T 142/97 bola podľa sťažovateľa použitá asperačná zásada, a preto podľa jeho názoru existuje dôvod na povolenie obnovy konania. Za skutočnosť súdu skôr neznámu pri ukladaní trestu v trestných veciach vedených okresným súdom pod sp. zn. 3 T 6/97 a sp. zn. 5 T 142/97 sťažovateľ považuje rozsudok krajského súdu sp. zn. Ntc 4/2006 o uznaní trestu uloženého mu súdmi v Českej republike v trvaní 12 rokov, ako aj nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorým bol vyslovený nesúlad tzv. „asperačnej zásady“ (§ 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou) s čl. 1 ods. 1 ústavy. Krajský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.</p> <p>Sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že ani okresný súd, ani krajský súd sa vôbec nezaoberali právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v jeho uznesení z 26. augusta 2014, na ktorý ich sťažovateľ upozornil. Okresný súd a ani krajský súd argumentáciu najvyššieho súdu vôbec nezohľadnili, ba dokonca sa vo svojich rozhodnutiach o uznesení najvyššieho súdu z 26. augusta 2014 ani len nezmieňujú. Sťažovateľ zastáva názor, že v jeho veci mali okresný súd, resp. krajský súd rozhodovať tak, ako v označenom uznesení rozhodol najvyšší súd. Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3, čl. 50 ods. 6 a čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a krajského súdu, rozhodnutia o nepovolení obnovy konania a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ sa domáha aj primeraného finančného zadošťučinenia v sume 3 800 € a trov konania.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Napadnutým uznesením krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy konania. Krajský súd založil napadnuté uznesenie na stručnom odôvodnení, v zmysle ktorého sťažovateľom označené nové skutočnosti (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. Ntc 4/06 a nález sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012) sa na vec sťažovateľa nevzťahujú, a preto nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania. Stručnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu sama osebe v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci (aj vzhľadom na odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu) nezakladá dôvod na vyhovie sťažnosti, a preto ústavný súd preskúmal sťažovateľom namietané právne závery krajského súdu z hľadiska námietok uplatnených v jeho sťažnosti, t. j. z vecného hľadiska.</p> <p>Z kľúčovej námietky sťažovateľa vyplýva úloha ústavného súdu posúdiť, či možno použitím extenzívnej interpretácie rovnaké právne účinky, aké v zmysle § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde vyvoláva nález sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 vo vzťahu k § 41 ods. 2 Trestného zákona, vyvodit' aj vo vzťahu § 42 ods. 1 druhej vety starého Trestného zákona v znení účinnom do 13. februára 1997 (rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 6/97 z 13. februára 1997), resp. v znení účinnom do 10. marca 1998 [rozsudok okresného súdu sp. zn. 5 T 142/97 z 10. marca 1998 (ďalej aj „starý Trestný zákon účinný v čase odsúdenia sťažovateľa“)]. Z povahy veci vyplýva, že v prípade kladnej odpovede na nastolené otázky mala byť okresným súdom, resp. krajským súdom, obnova konania v trestnej veci sťažovateľa povolená.</p> <p>Z ustanovení starého Trestného zákona účinného v čase odsúdenia sťažovateľa možno nepochybne vo vzťahu k trestaniu obzvlášť nebezpečnej recidívy vyvodit', že obsahovali prvky umožňujúce použitie asperačnej zásady. Vo vzťahu k trestaniu súbehu trestných činov ale starý Trestný zákon v znení účinnom v čase odsúdenia sťažovateľa použitie asperačnej zásady neustanovoval.</p> <p>Prvky asperačnej zásady spočívajúce v obmedzení uváženia súdu pri rozhodovaní o konkrétnej výške trestu boli (ako to uviedol aj najvyšší súd) do starého Trestného zákona účinného od 1. januára 1962 vo vzťahu k trestaniu súbehu trestných činov zavedené až zákonom č. 171/2003 Z. z., ktorým bol s účinnosťou od 1. septembra 2003 novelizovaný starý Trestný zákon. Touto novelizáciou sa do § 35 ods. 2 starého Trestného zákona zaviedlo pravidlo, podľa ktorého ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie</p>

trestného o jednu tretinu, a pri obzvlášť nebezpečnom recidivistovi o jednu polovicu; pričom súd uloží páchateľovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody.

Obmedzenie uváženia súdu pri rozhodovaní o konkrétnej výške trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi v § 41 ods. 1 starého Trestného zákona účinného v čase odsúdenia sťažovateľa vychádzalo z potreby ochrany spoločnosti pred závažnou trestnou činnosťou recidivistov, u ktorých opakované páchanie obzvlášť závažnej (úmyselnej) trestnej činnosti preukazuje ľahostajnosť k hodnotovému systému spoločnosti, čo odôvodňuje prísnejšiu represiu pre dosiahnutie účelu trestu.

Pri trestaní obzvlášť nebezpečného recidivistu podľa Trestného zákona v znení účinnom v čase odsúdenia sťažovateľa nebol súd obmedzený povinnosťou obligatórne uložiť trest odňatia slobody na doživotie.

Trestanie recidívy pri splnení podmienok ustanovených v § 47 ods. 2 Trestného zákona [musí ísť o v poradí tretie spáchanie jedného z taxatívne vymenovaných trestných činov, za spáchanie predchádzajúcich trestných činov musel byť páchateľ potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody a zároveň musia byť tiež splnené podmienky uvedené v § 47 ods. 1 písm. a) a b)] je prísnejšie, než aké bolo trestanie obzvlášť nebezpečnej recidívy podľa starého Trestného zákona účinného v čase odsúdenia sťažovateľa (i keď § 47 ods. 2 Trestného zákona sa aplikuje až pri treťom odsúdení, kým v prípade obzvlášť nebezpečného recidivistu podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase odsúdenia sťažovateľa postačovalo druhé odsúdenie).

Ústavný súd v nadväznosti na už uvedené považuje za potrebné poukázať na nález sp. zn. PL. ÚS 6/09 z 2. novembra 2011, ktorým nevyhovел návrhu Okresného súdu Pezinok na vyslovenie nesúladu ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona s čl. 16 ods. 2 ústavy a s čl. 3 dohovoru. V označenom náleze sa okrem iného uvádza:

„Uloženie trestu, ktorý zohľadňuje nebezpečnosť páchateľa vyplývajúcu z jeho recidívneho správania, je otázkou súvisiacou s funkciou trestov, konkrétne s funkciou trestnej represie, ktorá zabezpečuje ochranu spoločnosti pred trestnou činnosťou zabránením páchateľovi páchať ďalšie trestné činy jeho izoláciou vo výkone trestu odňatia slobody. ESLP túto funkciu trestu uznáva a uvádza, že jednou zo základných funkcií odňatia slobody je ochrana spoločnosti, napríklad tým, že zabráňuje odsúdenému recidívu. Na druhej strane ESLP rešpektuje aj výchovné pôsobenie trestu prostredníctvom rôznych foriem reintegrácie páchateľov do spoločnosti (pozri Mastromatteo c. Taliansko, 2002). Jeho rozhodovacia činnosť v tejto oblasti však vôbec nenaznačuje, že by mal ambíciu vyslovovať sa k pomeru trestnej represie a výchovného pôsobenia ukladaných trestov. Uloženie trestu odňatia slobody podľa ustanovení § 47 ods. 2 Trestného zákona nepochybne trestu prísneho za okolností, keď páchateľ spáchaním mimoriadne závažného trestného činu po predchádzajúcom dvojnásobnom potrestaní za takéto trestné činy prejaví úplnú ľahostajnosť k hodnotovému spoločenskému systému a signalizuje svojim správaním vysokú mieru rizika ďalšej recidívy, nenarušuje vo všeobecnosti predstavy o primeranosti trestania, pretože potreba preventívnej ochrany spoločnosti sa javí za takýchto okolností ako nevyhnutná.

Ústavný súd považuje v tomto prípade za kľúčovú techniku zisťovania (ne)súladu napadnutého ustanovenia s ústavou a dohovorm práve test proporcionality pomeriavajúci primeranosť zvolených nástrojov významom a povahou cieľov, ktoré sa týmito nástrojmi dosahujú. Záver o primeranosti pritom nie je daný vtedy, ak ústavný súd považuje zákonné riešenie za to najvhodnejšie alebo jediné možné, ale vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom (v danom prípade účinná ochrana spoločnosti pred vysokým rizikom recidívy závažnej trestnej činnosti) a zvoleným prostriedkom jeho realizácie.“

Ústavný súd v označenom náleze nedospel k záveru o nesúlade § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktorý ustanovuje zásadu „trikrát a dost“, s čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru, pričom považoval jeho mechanizmus ustanovujúci sprísnené trestanie recidívy za ústavne akceptovateľný.

Nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 ústavný súd vyslovil nesúlad § 41 ods. 2 Trestného zákona slov v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ s čl. 1 ústavy, a teda sprísnené trestanie, resp. obmedzenie uváženia súdu pri rozhodovaní o konkrétnej výške sprísneného trestu (po zvýšení hornej hranice trestnej sadzby odňatia slobody trestného

	<p>činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu), považoval za neprimerané. V odôvodnení označeného nálezu ústavný súd okrem iného uviedol:</p> <p>„V predmetnej veci bolo teda úlohou ústavného súdu posúdiť, či napadnutá právna úprava rešpektuje požiadavku primeranosti, t. j. či umožňuje uložiť páchateľovi trest primeraný trestnému činu, za ktorý sa trest ukladá, tak, aby bola zachovaná rozumná a vyvážená väzba medzi intenzitou verejného záujmu na ochrane spoločnosti a závažnosťou zásahu do základných práv páchateľa, pričom záujem na ochrane spoločnosti možno považovať za dôvod legitimizujúci zásah do osobnej slobody páchateľa iba za predpokladu, že takýto zásah, resp. jeho intenzita sú v demokratickom a právnom štáte nevyhnutné a ochranu spoločnosti nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami. Podľa názoru ústavného súdu spôsob, ktorý v § 41 ods. 2 Trestného zákona ako reakciu na viacčinný súbeh zvolil zákonodarca, nerešpektuje požiadavku primeranosti, pretože neumožňuje uložiť páchateľovi trest primeraný trestnému činu, za ktorý je trest ukladaný, a to z týchto dôvodov:</p> <p>a) napadnutá právna úprava neumožňuje dostatočnú individualizáciu trestu,</p> <p>b) existuje výrazná disproporcia medzi trestaním viacčinného súbehu a recidívy.“</p> <p>Je teda zrejme, že ústavný súd pri posúdení trestania recidívy v prípade taxatívne vymedzenej trestnej činnosti (§ 47 ods. 2 Trestného zákona) dospel k záveru, že jej trestanie trestom odňatia slobody na doživotie (prípadne na 25 rokov) obostojí v teste proporcionality, kým naopak, trestanie viacčinného súbehu v teste proporcionality neobstojí.</p> <p>V nadväznosti na uvedené sa ústavný súd stotožňuje s vyjadrením predsedu krajského súdu, že pri odsúdení sťažovateľa rozsudkami okresného súdu z rokov 1997 a 1998 mu nebol ukladaný trest odňatia slobody za použitia asperačnej zásady, pretože táto nebola v relevantnom čase (v čase jeho odsúdenia) súčasťou Trestného zákona účinného v čase odsúdenia sťažovateľa.</p> <p>Ústavný súd sa stotožňuje tiež s argumentáciou predsedu krajského súdu, podľa ktorej v prípade odsúdení sťažovateľa rozsudkami okresného súdu z rokov 1997 a 1998 nešlo ani v jednom prípade o odsúdenie za viacčinný súbeh, pri ktorom (súbeh obzvlášť nebezpečnej recidívy a viacčinného súbehu) by aplikácia asperačnej zásady do úvahy síce prichádzala, avšak až na základe spomínaného zákona č. 171/2003 Z. z., ktorým bol s účinnosťou od 1. septembra 2003 novelizovaný starý Trestný zákon. V tejto súvislosti zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že z uvedeného dôvodu nie sú na vec sťažovateľa aplikovateľné ani právne názory vyslovené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 28/2014 z 26. augusta 2014, ktorými sťažovateľ argumentuje.</p> <p>Na základe dosiaľ formulovaných východísk ústavný súd dospel k záveru, že účinky, aké v zmysle § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde vo všeobecnosti vyvoláva nález sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, nie sú aplikovateľné na vec sťažovateľa vzhľadom na text § 41 ods. 2 starého Trestného zákona v znení účinnom v čase odsúdenia sťažovateľa.</p> <p>Z uvedených dôvodov preto podľa názoru ústavného súdu neexistovali podmienky na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, 2 a 3 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uznesením porušené neboli.</u></p> <p><u>Kancelárii ústavného súdu uložil zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa na účet jeho právneho zástupcu.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00, II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04, II. ÚS 216/06, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04, III. ÚS 209/04, I. ÚS 56/01, I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, PL. ÚS 6/09, PL. ÚS 106/2011.</p> <p>ESEP: Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998, Mastromatteo c. Taliansko, 2002.</p>

spisová značka	II. ÚS 417/2015
sudca spravodajca	Lajos Mészáros
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ podal dňa 20. januára 2015 žiadosť o prepustenie z väzby. Prokurátor túto žiadosť predložil špecializovanému trestnému súdu 2. februára 2015. Uznesením z 11. februára 2015 bola žiadosť zamietnutá. Uznesením najvyššieho súdu zo 16. marca 2015 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu. Sťažovateľ poukázal na to, že od predloženia žiadosti o prepustenie z väzby špecializovanému trestnému súdu (2. februára 2015) do predloženia veci najvyššiemu súdu (11. marca 2015) uplynul mesiac a 1 týždeň, čo je v rozpore so zárukami vyplývajúcimi z čl. 5 ods. 4 dohovoru.
ratio decidendi	<p>Žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola špecializovanému trestnému súdu doručená 2. februára 2015. Toho istého dňa bol určený termín výsluchu sťažovateľa na 11. február 2015, kedy bolo o jeho žiadosti aj rozhodnuté. Písomné vyhotovenie uznesenia bolo expedované 25. februára 2015. Sťažovateľovi a jeho obhajcovi bolo uznesenie špecializovaného trestného súdu doručené 2., resp. 3. marca 2015, pričom posledné doručky preukazujúce doručenie uznesenia boli špecializovanému trestnému súdu vrátené 9. marca 2015. Toho istého dňa bola vyhotovená predkladacia správa a 10. marca 2015 bol spis predložený najvyššiemu súdu, ktorý o sťažnosti podanej sťažovateľom rozhodol 16. marca 2015. Od predloženia žiadosti špecializovanému trestnému súdu do predloženia spisu najvyššiemu súdu teda uplynulo 36 dní.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu možno rýchlosť konania špecializovaného trestného súdu o žiadosti sťažovateľa považovať za akceptovateľnú z pohľadu označeného čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorého porušenie sťažovateľ namieta.</p> <p>Špecializovaný trestný súd reagoval na doručenú žiadosť promptne a okamžite určil termín výsluchu sťažovateľa, pričom zákonný sudca určil tento termín v najkratšom možnom čase pri zohľadnení termínov iných úkonov, ktoré boli určené už skôr.</p> <p>Pokiaľ ide o čas potrebný na písomné vyhotovenie uznesenia a jeho expedovanie (od 11. februára 2015 do 25. februára 2015), naozaj treba zohľadniť rozsah spisu, ktorý mal 6 097 strán. To zároveň ospravedlňuje aj plné vyčerpanie zákonnej lehoty 10 pracovných dní.</p> <p>Špecializovanému trestnému súdu nemožno nič vytknúť ani pokiaľ ide o predloženie spisu najvyššiemu súdu, pretože sa tak stalo vzápätí potom, ako boli vrátené doručky preukazujúce doručenie uznesenia špecializovaného trestného súdu.</p> <p>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosti <u>nevyhovel</u>.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 432/2013, II. ÚS 193/2014 EŠLP: Bezicheri c. Taliansko, Sanchez-Reisse c. Švajčiarsko

spisová značka	II. ÚS 263/2015
sudca spravodajca	Eudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	6. októbra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Rada pre vysielanie a retransmisiu uložila sťažovateľke sankciu – pokutu za porušenie povinností podľa § 34, § 35 ods. 3 a § 36 ods. 2 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisií a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysielaní“). Rozhodnutie Rady bolo sťažovateľke doručené 7. júla 2014. Proti rozhodnutiu Rady podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 3. marca 2015 tak, že ho odmietol ako podané oneskorene.</p> <p>Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd jej odňal možnosť konať pred súdom, keďže nesprávne vyhodnotil okamih podania odvolania. Sťažovateľka uvádza, že odvolanie podala elektronicky 22. júla 2014 a následne ho 24. júla 2014 doplnila originálom odvolania odoslaným najvyššiemu súdu poštou.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd považuje za potrebné najprv uviesť, že samotná otázka, či opravný prostriedok sťažovateľky proti rozhodnutiu Rady z 10. júna 2014 bol podaný včas, a teda v súlade s procesnoprávnymi predpismi, je skutková otázka, ktorej preskúvanie ústavným súdom je vo všeobecnosti limitované jeho ústavným postavením. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už uviedol, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v zásade nie je skutkovým súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ktorým by mohol či mal odhaľovať pravdivosť skutkových tvrdení (I. ÚS 200/2011, IV. ÚS 445/2013).</p> <p>V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd považoval za vhodné poukázať na právne názory samotného najvyššieho súdu vyjadrené v jeho doterajšej judikatúre k problematike, ktorá tvorí podstatu sťažovateľkiných námietok. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Obdo 7/2012 z 29. februára 2012 k elektronickým podaniam, ktoré nie sú opatrené elektronickým zaručeným podpisom, adresovaným všeobecným súdom uviedol, že „za urobené sa považujú momentom ako dôjdu na elektronickú adresu určenú pre súd, bez ohľadu nato, kedy bude došlý elektronický dokument spracovaný (vytlačení, zhmotnený, zaevidovaný, ďalej odoslaný atď.), samozrejme za predpokladu, že budú v zákonnej lehote doplnené. Keďže elektronické adresy sú aktívne bez prerušenia 24 hodín denne, nie je možnosť robiť podania takouto formou obmedzená úradnými hodinami súdov.“.</p> <p>Trojdnňová lehota na doplnenie podania urobeného elektronickými prostriedkami (§ 42 ods. 1 OSP) je lehotou procesnou; pre jej počítanie, plynutie a zachovanie platia ustanovenia § 55 a § 57 OSP (vrátane jeho odseku 3). Opačný výklad, t. j. interpretovať zachovanie tejto lehoty ako výnimku zo všeobecného pravidla, nemá oporu v zákone a bol by aj v rozpore s účelom, ktorému má táto lehota slúžiť.</p> <p>Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že opravný prostriedok sťažovateľky najvyšší súd odmietol ako oneskorene podaný, keďže mal za preukázané, že tento opravný prostriedok bol podaný na poštovú prepravu 24. júla 2014, pričom posledným dňom lehoty bol 22. júl 2012. O tom, či sťažovateľka podala opravný prostriedok elektronickými prostriedkami, najvyšší súd v napadnutom uznesení nič neuvádza. Vo svojom vyjadrení z 10. júna 2015 predsedníčka najvyššieho súdu uviedla, že elektronické podanie sťažovateľky nebolo súčasťou súdneho spisu, pričom asistentka sudcu 7. novembra 2014 v podateľni najvyššieho súdu zisťovala, či sťažovateľka nezaslala elektronické podanie s opravným prostriedkom s tým, že „nebolo zistené žiadne elektronické podanie navrhovateľa, ktoré by bolo podané včas“.</p> <p>V súvislosti s preskúvaním sťažnosti sťažovateľky ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že na internetovej stránke najvyššieho súdu http://www.supcourt.gov.sk/kontakt/ sú uvedené emailové adresy podateľne najvyššieho súdu podatelna@nsud.sk a info@nsud.sk. Zároveň je uvedená aj emailová adresa podatelnaNSSR@justice.sk ako „E-mail pre podania podpísané zaručeným elektronickým podpisom“. Z argumentácie sťažovateľky vyplýva, že opravný prostriedok mala zaslať elektronicky na adresu podatelnaNSSR@justice.sk, avšak bez zaručeného elektronického podpisu.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených skutočností a s prihliadnutím na to, že ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zásadne nie je súdom skutkovým, ústavný súd dospel k záveru, že skutočnosti, ktoré uvádza sťažovateľka vo svojej sťažnosti, a dôkazy, ktoré</p>

	<p>predložila na podporu svojich tvrdení o podaní opravného prostriedku elektronicky 22. júla 2014, sú v zásade spôsobilé spochybniť právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení z 3. marca 2015 o tom, že sťažovateľka podala opravný prostriedok oneskorene. Napriek tvrdeniu najvyššieho súdu vo vyjadrení z 10. júna 2015, že podateľňa najvyššieho súdu neeviduje elektronické podanie sťažovateľky, ústavný súd vzhľadom na už uvedené vyhodnotil uvedené skutočnosti na ťarchu najvyššieho súdu.</p> <p>Skutočnosti uvádzané sťažovateľkou naznačujú, že sa najvyšší súd mohol dopustiť pri posudzovaní včasnosti podaného opravného prostriedku sťažovateľkou takého procesného pochybenia, ktoré mohlo zbaviť sťažovateľku prístupu k súdu, pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu môže ísť o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Z týchto dôvodov je zároveň potrebné považovať záver najvyššieho súdu, že opravný prostriedok sťažovateľky bol podaný po uplynutí lehoty, za nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený, a preto ústavne neudržateľný.</p> <p>V okolnostiach posudzovanej veci bude potrebné, aby si najvyšší súd zaobstaral originály elektronických správ, ktorými sťažovateľka preukazuje podanie opravného prostriedku elektronicky 22. júla 2014. Úlohou najvyššieho súdu bude dôsledne preskúmať obsah týchto správ a zistiť, či je možné urobiť záver o odoslaní predmetnej elektronickej správy a tiež aj o doručení tejto správy na adresu podatelnaNSSR@justice.sk. Rovnako tak bude najvyšší súd povinný vykonať opätovné šetrenie o tom, či eviduje prijatú elektronickú správu sťažovateľky s opravným prostriedkom a či negatívny výsledok doterajšieho šetrenia mohol byť ovplyvnený tým, že na adresu podatelnaNSSR@justice.sk mala sťažovateľka odoslať podanie elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu. Následne bude najvyšší súd povinný opäť rozhodnúť o opravnom prostriedku sťažovateľky a okrem iného posúdiť aj otázku, či tento opravný prostriedok podala sťažovateľka včas.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012, I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00, IV. ÚS 106/2010, II. ÚS 264/04, IV. ÚS 106/2010, I. ÚS 200/2011, IV. ÚS 445/2013, ESLP: sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom</p>

Nálezy – prietahy v konaní:

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 187/2014</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Lajos Mészáros</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>3. septembra 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka namieta porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní o jej návrhu na náhradu škody zo dňa 5. 3. 1997.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) tri základné kritériá:</p>

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v napadnutom konaní bolo po skutkovej stránke nepochybne zložitú, pretože skutkové posúdenie veci si vyžadovalo úzko odborné poznatky o danej záležitosti, teda ani podľa názoru ústavného súdu vo veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia znaleckého dokazovania. Po právnej stránke tiež nemožno danú vec považovať za štandardnú, pretože bola skutočne aj právne „špecifická – obtiažna“, teda vymykajúca sa bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, tak ako to uviedol aj predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení. Na faktickú a právnu zložitost' veci ústavný súd prihliadol pri rozhodovaní o výške finančného zadost'učinenia.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky (jej zástupcov), ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k predmetným konaniam tak pred okresným súdom, ako aj krajským súdom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutých konaniach k zbytočným prieťahom. Sťažovateľka sa zúčastňovala na pojednávaníach a bola aktívna aj tým, že opakovane urgovala nariadenie pojednávania. Využitie možností daných sťažovateľke procesnými predpismi (napr. opakované spresnenia žalobného návrhu podľa Občianskeho súdneho poriadku) spôsobilo síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy. Ústavný súd však aj na tieto okolnosti prihliadol pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia v danej veci.

3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného a krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že trvanie týchto súvisiacich konaní od 5. marca 1997 do 17. decembra 2013, teda pätnásť rokov a deväť mesiacov, je už samo osebe neprimerané.

Postup okresného súdu trval celkovo 10 rokov a 4 mesiace. Počas tejto doby bol okresný súd v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov dlhodobo nečinný v období od 11. júna 2001 do 8. augusta 2002, teda najmenej počas jedného roka. Okresný súd vo veci často nariad'oval pojednávania, avšak rovnako často ich bezdôvodne odročoval a „prekladal“, rovnako odďaľoval samotné vyhlásenie rozsudku a pokiaľ už došlo k vyhláseniu rozsudku, opakovane bolo požiadané o predĺženie lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku. Uvedená nečinnosť a neefektívna činnosť okresného súdu nadobudla charakter zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v kontexte neprimerane dlhého, viac ako desaťročného konania okresného súdu v danej veci. K prieťahom pritom nedošlo iba v dôsledku zložitosti veci a v dôsledku správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Na obranu okresného súdu, podľa ktorého „na celkovú dĺžku súdneho konania malo o.i. vplyv i to, že v danej veci došlo viackrát k zmene zákonného sudcu“, nebolo možné prihliadať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec.

Pokiaľ ide o postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 158/2005, ústavný súd konštatuje, že toto konanie sa začalo 18. mája 2005 a bolo ukončené 30. januára 2009, teda napadnuté konanie pred krajským súdom trvalo takmer štyri roky. Krajský súd bol pritom vo veci opakovane aj dlhodobo nečinný, cca dva roky úkony krajského súdu nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v predmetnej veci nachádzala.

Pokiaľ ide o postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 81/2011, ústavný súd konštatuje, že toto konanie sa začalo 30. marca 2011 a bolo ukončené 17. decembra 2013, teda napadnuté konanie pred krajským súdom trvalo 1 rok a 8 mesiacov. Krajský súd bol pritom vo veci nečinný minimálne od 1. augusta 2011 do 16. februára 2012, teda minimálne šesť mesiacov. Tieto nedostatky plynulosti konania by však samo osebe neznamenali porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale postup krajského súdu charakter porušenia uvedených práv nadobudol v kontexte celkovej (v tom čase už) takmer 14-ročnej dĺžky tohto konania o náhradu škody. Obranu krajského súdu, podľa ktorého „pravými príčinami prieťahov“ v danej veci bol „veľký počet vecí a neobsadenosť senátu 8Co“, nebolo možné ani v tomto prípade akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť

	<p>vzniknuté priesťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z vyjadrenia predsedu krajského súdu však nevyplýva prijatie účinných opatrení.</p> <p><u>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol, že okresný súd v napadnutom konaní a krajský súd v oboch napadnutých konaniach porušili základné právo sťažovateľky na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 4 500 € ktorú jej je povinný vyplatiť okresný súd a v sume 1 500 €, ktoré jej je povinný vyplatiť krajský súd a úhradu trov právneho zastúpenia, ktorú je povinný uhradiť okresný súd.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	II. ÚS 239/2015
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	3. septembra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ je účastníkom konania o zaplatenie sumy 9 958,17 € s príslušenstvom vedeného okresným súdom v procesnom postavení navrhovateľa. Dňa 18. 01. 2011 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“) nálezom III. ÚS 332/2010-31 rozhodol, že za obdobie rokov 2004-2010 zákonný sudca spôsobil zbytočné priesťahy v konaní a prikázal konajúcemu súdu, aby v konaní pokračoval bez zbytočných priesťahov.</p>
ratio decidendi	<p>V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 332/2010 už ústavný súd rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní. O tejto sťažnosti ústavný súd rozhodol nálezom č. k. III. ÚS 332/2010-31 z 18. januára 2011, v ktorom okrem iného vyslovil, že okresný súd porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom zároveň okresnému súdu v napadnutom konaní prikázal konať vo veci bez zbytočných priesťahov a sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €. Označený nález nadobudol právoplatnosť 24. marca 2011. Z uvedeného dôvodu ústavný súd v tomto konaní preskúmaval postup okresného súdu v napadnutom konaní len v období po 24. marci 2011.</p> <p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil ústavný súd tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania je rozhodovanie o poskytnutí ochrany pred diskrimináciou sťažovateľa v pracovnoprávných vzťahoch. Ústavný súd pri hodnotení tohto prvého kritéria poukazuje na svoj právny názor vyslovený v náleze sp. zn. III. ÚS 332/2010 z 18. januára 2011, podľa ktorého ide po právnej stránke o pomerne zložitú vec, pričom zo skutkového hľadiska nejde o konanie, ktoré by bolo možné považovať za zložitejšie. Ústavný súd z uvedeného právneho názoru vychádzal aj pri rozhodovaní o tejto sťažnosti. 2. Pri posudzovaní správania sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné v posudzovanom období pripísať na farchu sťažovateľa v súvislosti s priesťahmi v napadnutom konaní. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu, pričom ústavný súd skúmal postup súdu v období po právoplatnosti nálezu č. k. III. ÚS 332/2010-31 z 18. januára

	<p>2011, t. j. po 24. marci 2011.</p> <p>Rozhodujúce pochybenie okresného súdu podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je v posudzovanom období poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä s predložením veci ústavnému súdu na rozhodnutie o súlade právnych predpisov. Nesústredenosť postupu okresného súdu možno vidieť najmä v tom, že okresný súd ústavnému súdu predložil nekvalifikovaný návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov, ktorý následne ústavný súd odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí (uznesenie sp. zn. PL. ÚS 7/2014 z 26. marca 2014). Za neefektívny považuje ústavný súd i procesný postup okresného súdu, ktorý nariadil pojednávanie v napadnutom konaní predtým, než uznesením rozhodol o pokračovaní v prerušenom konaní. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.</p> <p><u>Vzhľadom na uvedené skutočnosti, rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. III. ÚS 332/2010-21 z 18. januára 2011 porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadost'účinenie v sume 2 000 € a právo na náhradu trov právneho zastúpenia.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u> (Okresnému súdu už ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 332/2010 prikázal aby konal v tomto konaní bez zbytočných prietáhov.)</p>
 Používané odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

 spisová značka	 II. ÚS 333/2015
 sudca spravodajca	Ladislav Orosz
 druh konania	 čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
 druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	 nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
 dátum rozhodnutia	3. septembra 2015
 dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	 čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
 skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ je účastníkom konania o určenie otcovstva vedeného okresným súdom. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 25. septembra 2009.
 ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o určenie otcovstva patria do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Ústavný súd pripúšťa určitú mieru faktickej zložitosti napadnutého konania, keďže pobyt označeného otca maloletého sťažovateľa sa okresnému súdu nepodarilo zistiť, a preto bolo potrebné vo veci vykonať znalecké dokazovanie s cieľom preukázať alebo vyvrátiť jeho otcovstvo v súčinnosti s jeho priamymi príbuznými. 2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na ľarchu sťažovateľa (zastúpeného kolíznym opatrovníkom), ktorý je účastníkom konania, v súvislosti s prietáhmi v tomto konaní. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že rozhodujúce pochybenie okresného súdu podľa názoru ústavného súdu spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou najmä so zisťovaním pobytu a relevantných údajov o označenom otcovi maloletého sťažovateľa. Nesústredenosť postupu okresného súdu možno vidieť aj v tom, že rozsudok vo veci samej bolo potrebné doplniť doplniacim rozsudkom, na ktorého vyhlásenie nariadil okresný súd pojednávanie 27. apríla 2015. Takýto postup nesmeruje

	<p>efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Zohľadňujúc doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania (vyše päť rokov), predmet sporu, ktorým je určenie otcovstva k maloletému dieťaťu, a jeho význam pre sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prietahom, ktoré boli spôsobené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p><u>Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u> (vzhľadom na skutočnosť, že okresnému súdu už nálezom sp. zn. II. ÚS 6/2014 z 9. októbra 2014 prikázal, aby konal v tomto konaní bez zbytočných prietahov)</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	

<p>spisová značka</p>	<p>II. ÚS 292/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ladislav Orosz</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>10. septembra 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ je účastníkom konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu vedeného okresným súdom v procesnom postavení navrhovateľa. Návrh na začatie konania bol okresnému súdu doručený 17. augusta 2007.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitosť preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje rozsiahla a v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Z predloženého vyjadrenia predsedníčky a spisov okresného súdu nevyplýva ani skutková zložitosť namietaného konania.</p> <p>2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorú by bolo potrebné pripísať na farchu sťažovateľa, ktorý je účastníkom konania, v súvislosti s prietahmi v tomto konaní.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd zistil, že v doterajšom priebehu namietaného konania sa vyskytli obdobia neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu (od 17. augusta 2007 do 19. marca 2009, od 6. júna 2014 do 11. júna 2015), avšak konanie ako celok je podľa názoru ústavného súdu poznačené najmä neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou. Nesústredenosť postupu okresného súdu možno vidieť aj v tom, že rozsudok vo veci samej (v spojení s rozsudkom krajského súdu) Najvyšší súd Slovenskej republiky v dovolacom konaní zrušil z dôvodu, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Takýto postup nesmeruje efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty</p>

	<p>účastníka konania, a preto nie je zlučiteľný so základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Zohľadňujúc doterajšiu neprimeranú dĺžku namietaného konania (vyše osem rokov), predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené tak neodôvodnenou nečinnosťou, ako aj neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou okresného súdu.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 3 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	II. ÚS 321/2015
sudca spravodajca	Sergej Kohut
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o nárokoch žalobcov titulom náhrady škody, ktorá im bola spôsobená žalovaným v 1. r, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zahynul manžel a otec žalobcov. Žalobu podali dňa 16. 04. 2009.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že na dĺžku posudzovaného konania mala vplyv skutková náročnosť veci. Právne vec nemožno považovať za zložitú. 2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom. Sťažovatelia síce využívali svoje procesné práva a priebežne podávali návrhy na zmenu petitu, túto skutočnosť im však nemožno pripísať na ťarchu. 3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci. Konanie v právne nie zložitej veci (náhrada škody), trvá už viac ako 6 rokov, čo je neprimerané. Aj keď ústavný súd zobral do úvahy tvrdenia okresného súdu, že vo veci bolo potrebné vykonávať dokazovanie aj cestou dožiadaného súdu v Maďarskej republike a ustanoviť opatrovníka žalovanému v 2. rade, ako i procesne reagovať na návrhy sťažovateľov (najmä zmena petitu), avšak z postupu okresného súdu v namietanom konaní nemožno vyvodit' taký postup, ktorý by naplnil účel občianskoprávneho konania pred súdom, teda povinnosť konajúceho súdu organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Okresnému súdu trvalo viac ako 6 rokov, kým meritórne rozhodol, a treba prisvedčiť sťažovateľom, keď tvrdia, že okresný súd robil vo veci neefektívne úkony (opätovné výzvy na úkony, ktoré boli už splnené) a k samotnému výsluchu účastníkov konania došlo až na pojednávaní 19. októbra 2012. K nariadeniu znaleckého dokazovania okresný súd pristúpil až skoro tri roky od začatia konania. Takýto postup okresného súdu považuje ústavný súd za neefektívny.

	<p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal sťažovateľom finančné zadosťučinenie každému v sume po 1 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	II. ÚS 394/2015
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	10. septembra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu o jej návrhu z 21. decembra 2009 na zverenie maloletej dcéry do výchovy matky a určenie výživného na maloletú.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. V súvislosti s posudzovaním právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, v rámci ktorej existuje ustálená judikatúra obsahujúca aj metodiku postupu všeobecných súdov, a preto nemožno považovať vec sťažovateľky za právne zložitú. Vzhľadom na skutočnosť, že účastníkom napadnutého konania, proti ktorému návrh smeruje, je cudzí štátny príslušník s miestom pobytu v niekoľkých štátoch, ústavný súd hodnotí vec z faktického hľadiska ako zložitú. Faktická zložitosť veci nemôže však ospravedlniť dlhšie obdobia nečinnosti okresného súdu, príp. jeho neefektívnu činnosť. Z hľadiska povahy veci ústavný súd zdôrazňuje, že vo veciach, v ktorých sa rozhoduje o výživnom, resp. sa vymáha výživné pre maloleté dieťa, ide o existenčné veci v rámci agendy starostlivosti súdu o maloletých, ktoré vyžadujú zo strany všeobecných súdov mimoriadnu pozornosť. Tejto skutočnosti zodpovedá aj § 176 ods. 3 OSP, ktorý ukladá súdom vo veciach starostlivosti o maloletých rozhodnúť bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom k zbytočným prieťahom.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že v doterajšom priebehu konania došlo k niekoľkým kratším obdobiam neodôvodnenej nečinnosti (napr. od februára 2010, keď sa uskutočnilo pojednávanie vo veci, až do júna 2010, keď bola do konania pribratá súdna prekladateľka, alebo od septembra 2010, keď okresný súd rozhodol o priznaní odmeny súdnej prekladateľke, do marca 2011).</p> <p>Kľúčové pochybenie v postupe okresného súdu v napadnutom konaní podľa názoru ústavného súdu však spočíva v tom, že konanie ako celok je poznačené neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou súvisiacou s rozhodovaním o návrhu sťažovateľky na určenie výživného pre maloletú. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že zásada iura novit curia, podľa ktorej súd nielenže pozná právo, ale je si zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v ktorej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu svojich práv, tvorí</p>

	<p>integrálnu súčasť nielen základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Postup okresného súdu popísaný bližšie v sťažnosti a vyplývajúci z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní spočívajúci v nesprávnej aplikácii právnej úpravy procesného charakteru (napr. vrátenie žiadostí ministerstvom spravodlivosti 14. apríla 2011 a 26. marca 2012, ako aj odpoveď centra z 9. júna 2014 o nedostatku jeho pôsobnosti vo veci zisťovania majetkových pomerov odporcu a dožiadania príslušného orgánu v cudzine) nemožno charakterizovať ako postup smerujúci efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty účastníka konania, a teda taký, ktorý je zlučiteľný so základným právom sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Neefektívny postup okresného súdu potvrdzuje aj skutočnosť, že jeho meritórne rozhodnutie (rozsudok z 27. novembra 2012) bolo krajským súdom zrušené v časti týkajúcej sa určenia výživného pre maloletú z dôvodu závažných procesných pochybení spočívajúcich v nevykonaní vylučenia sťažovateľky, nezisťovaní osobných, príjmových a majetkových pomerov sťažovateľky a odporcu a nezisťovaní pomerov na strane maloletej, t. j. v nezisťovaní skutočností rozhodných pre určenie výšky vyživovacej povinnosti voči maloletej. Zohľadňujúc predovšetkým doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania, ktoré nie je ani po 6 rokoch právoplatne ukončené, a najmä s poukazom na jeho predmet (určenie výživného pre maloletú, pozn.), ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené jednak neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu, ale najmä jeho neefektívnou, resp. nesprávnou činnosťou.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € a právo na náhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	

Spracoval: JUDr. Veronika Franková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.